

ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ ЗАХИСНИХ ФУНКЦІЙ ВІТЧИЗНЯНОГО ТОВАРОВИРОБНИЦТВА

О. В. Руда, мол. наук. співробітник,

*Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя,
м. Тернопіль*

Здійснено аналіз стану організаційно-економічного механізму розвитку функцій вітчизняного товаровиробництва. Розроблено модель, що розкриває взаємозв'язок галузей національної економіки. Запропоновано інструментарій посилення державного контролю засобами та чинниками, що впливають на розвиток захисних функцій та посилення державного контролю і підвищення ефективності його функціонування.

Ключові слова: економіка, податкова система, економічна безпека, мито.

Осуществлен анализ состояния организационно-экономического механизма развития функций отечественного товаропроизводства. Разработана модель, которая раскрывает взаимосвязь отраслей национальной экономики. Предложен инструментарий усиления государственного контроля средствами и факторами, влияющими на развитие защитных функций и усиление государственного контроля и повышения эффективности его функционирования.

Ключевые слова: экономика, налоговая система, экономическая безопасность.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Посилення захисту матеріальних і фінансових цінностей інтелектуальної власності та утворення цілісного середовища в умовах трансформаційної економіки обумовлює необхідність удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку захисних функцій вітчизняного товаровиробництва в цілому. Дослідження автора шляхом аналізу процесу становлення захисту національного виробництва показали низький рівень захисту товаровиробництва в Україні. Встановлено, що причинами ослаблення захисних функцій є прогалини в податковій системі, в митному законодавстві, в ефективності заходів економічної безпеки. Зовсім неготовим виявилось законодавство України до такого нового явища, як рейдерство.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що захистом національного товаровиробництва в Україні займаються сучасні вітчизняні і зарубіжні науковці, дослідники серед яких: С. Кашубіна, Ю. Воробйов, О. Замасло, І. Горобінська, Н. Мацелюх, Т. Бабич, І. Ісар, Ю. Голуб, Я. Белінська, М. Шаповалова, Т. Єріна, М. Шигун, Ю. Гаргола, Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта [1-10]. Їх роботи присвячені економічним аспектам стану розвитку економіки, вивченню розвитку тенденцій, дослідженню причин виникнення протиріч у цій сфері. Тим часом проблема удосконалення організаційно-економічного механізму посилення захисних функцій вітчизняного товаровиробництва в Україні залишається поза увагою. Нами запропоновано алгоритм її розв'язання (див. рис. 1)

РЕЗУЛЬТАТИ

Як видно з рисунка 1 галузі національної економіки в Україні розвиваються під впливом ряду чинників державного контролю та відповідальності, серед яких:

- податкові, цінові чинники;
- заходи економіки і механізми безпеки співробітництва, майнова безпека, антирейдерство;
- фінансово-кредитні відносини, монетарна політика держави;
- митна політика;
- налагодження обліку і аудиту.

Податкові, цінові чинники

В умовах трансформаційної економіки перед державою виникає потреба побудови гнучкої податкової системи. Ця система повинна сприяти виконанню державою своїх функцій, у тому числі поповнення державного бюджету, але в той самий час також не повинна перешкоджати формуванню та нарощуванню фінансового капіталу підприємств. Податкова політика держави зараз знаходиться у процесі удосконалення. Високі податки та надмірний податковий тиск на платників впливає на виробництво, інвестування створює передумови для того щоб підприємства працювали у тіньовій сфері. У такий спосіб підприємства намагаються уникнути не лише високих податків, а й адміністративного насильства з боку держави.

Розглядаючи вплив податкової політики на формування цін підприємств, можна дійти висновку, що на ціну найбільший вплив справляє податок на додану вартість. Його частка у ціні товару залежить лише від ставки цього податку і залишається незмінною за будь-яких обставин. Цей податок є непрямим, а тому фактично він сплачується за рахунок покупця, а не за рахунок доходів підприємства, яке реалізує відповідні товари чи послуги. Таким чином, платником податку виступає підприємство, яке реалізує продукцію, а податковий тягар фактично переноситься на покупця тобто входить у ціну товару. Розглядаючи податки у складі цін товарів, необхідно враховувати, що зі зростанням прибутку частка інших податків, які входять до собівартості, та соціальних податків зменшується, а частка податку на прибуток зростає. Одним з основних податків, які сплачують здебільшого всі підприємства України, а у зв'язку із прийняттям нового Податкового кодексу та вступом його в силу у 2011 р. ця більшість ще зростає через зменшення платників єдиного податку у першому кварталі 2011 року та їх можливим «зникненням» вже з другого кварталу, є податок на прибуток. Ставка податку на прибуток до кінця 2011 р. становить 23 %. Чинна на сьогодні система оподаткування підприємств передбачає, окрім основних податків, ряд інших, які сплачуються підприємствами України: податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, податок на нерухоме майно (нерухомість) на обов'язкове державне пенсійне страхування, на обов'язкове соціальне страхування, до державного інноваційного фонду; за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету; за забруднення навколишнього середовища і. т. п. [1-4]

Виходячи з вищевикладеного, першочерговим завданням удосконалення податкової системи, на наш погляд, має стати перегляд чинних податкових пільг. Існує думка про те, що неправильним є те, що податкові пільги надаються тим підприємствам, у яких гірші показники діяльності, і що саме така тенденція приводить лише до гальмування ініціативи сумлінних платників податків, скорочення інноваційного оновлення промисловості, невиправданого зменшення бюджетних надходжень, враховуючи, що на цей час підприємства в Україні є в стані занепаду. Потрібно надавати податкові пільги для ефективного стимулювання їхнього розвитку. Також серед податкового стимулювання доцільно виділити зниження ставок оподаткування, що приводять до зниження ціни продукції та збільшення сукупного попиту.

Звідси можна зробити висновок, що податки повинні виконувати стимулювальну функцію. Вони повинні сприяти створенню сприятливої атмосфери в інвестуванні, зокрема іноземному. Кількість податків і зборів необхідно скорочувати, особливо це стосується тих стягнень, які не можна обґрунтувати з економічного погляду та які є незначними у структурі бюджетних надходжень. У нашій країні найістотнішими податками, з погляду бюджетних надходжень, є податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість, податки у фонд оплати праці, податки на особисті доходи та акцизний збір. Саме ці податки повинні бути основними у системі оподаткування [5].

Існуючу податкову систему необхідно тісніше взаємозв'язати із законодавчою базою через обставини досягнення скорочення кількості законодавчих актів, суттєво зменшити кількість загальнодержавних та місцевих податків та зборів. При формуванні податкової політики потрібно знайти оптимальне поєднання стабільності й гнучкості податкової системи.

Заходи економіки і механізми безпеки співробітництва, майнова безпека, антирейдерство

Забезпечення економічної безпеки є по відношенню до підприємств найважливішою функцією держави, реалізація якої покликана посилювати позиції в міжнародному співтоваристві, захищати національного виробника на арені власної країни. Безпека підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки є вагомим компонентом національної безпеки та конкурентоспроможності країни. Захищеність економічних інтересів підприємств забезпечує їх стале функціонування та розвиток в умовах європейської інтеграції України, що сприяє зростанню економіки, формуванню здорового конкурентного середовища та передумов для залучення інвестицій.

Рівень економічної безпеки підприємств у більшості регіонах України є досить низьким. Про це свідчать: незадовільні показники фінансового стану та ефективності функціонування підприємств, використання ними ресурсного забезпечення; негативні тенденції щодо кількості діючих, новостворюваних та обсягів господарської діяльності підприємств; збільшення кількості кримінальних посягань, корупційних та дискримінаційних дій на підприємств; низький рівень конкурентоспроможності та їх інноваційної активності тощо. Узагальнення думок учених і експертів щодо джерел виникнення загроз економічній безпеці дає змогу стверджувати, що головна загроза полягає у відсутності цілеспрямованої політики державного регулювання економічними процесами в контексті реалізації проголошених стратегій соціально-економічного розвитку країни. Визначальним у проведенні економічних реформ повинно стати поєднання прагматичної політики захисту національних інтересів з конструктивним курсом на зростання добробуту широких верств населення країни. Матеріальною основою цього процесу повинне бути відродження та прискорений розвиток перспективних секторів національної економіки за наявності конструктивних програм реструктуризації господарського комплексу країни.

У стратегічному плані економічну безпеку гарантує лише конкурентоспроможна економіка. Натомість нині спостерігається тенденція реалізувати лише тактичні заходи щодо соціально-економічного розвитку економіки. Такий стан справ обумовлений здебільшого чинниками об'єктивного характеру, однак не можна відкидати і суб'єктивні чинники.

Основне завдання держави в контексті забезпечення економічної безпеки – створення такого економічного, політичного та правового

середовища й інституційної інфраструктури, які б стимулювали найбільш життєздатні підприємства, інвестиційні процеси, виробництво перспективних конкурентоспроможних товарів. Цей процес повинне супроводжуватися реалізацією низки заходів, серед яких найактуальнішими є:

- діагностика галузевої конкурентоспроможності, створення умов для входження до світової господарської системи;
- вибір пріоритетних сфер, галузей, комплексів, які в змозі забезпечити вихід на світові ринки;
- розроблення програм та механізмів їх реалізації відповідно до обраних пріоритетів;
- забезпечення активної участі в реалізації програм держави та інших суб'єктів господарської діяльності.

Сьогодні потрібно враховувати, що місце країни в сучасному світі визначається якістю людського капіталу, станом освіти і ступенем використання науки і техніки у виробництві. Достатня кількість робочої сили і сировинних матеріалів усе менше розцінюється як конкурентна перевага.

З метою зміцнення економічної безпеки підприємництва в Україні на загальнодержавному рівні видається необхідним посилити програмно-нормативне регулювання безпеки підприємницької діяльності в Україні та забезпечити підвищення мотивації органів місцевого самоврядування щодо здійснення заходів із зміцнення економічної безпеки підприємництва. Забезпеченню економічної безпеки підприємництва на регіональному рівні сприятиме удосконалення регуляторної політики, ліквідація проявів монополізму, „клієнтських” відносин та корупції у стосунках „влада-бізнес”, посилення фінансової безпеки підприємництва регіону та активізація управлінських функцій органів місцевої влади у напрямі формування безпечного підприємницького середовища регіону.

Підприємство стикається з глибоко продуманою системою атаки, яка готується не один день. Керівник підприємства та його топ-менеджмент превентивно не займаються питаннями корпоративної безпеки. Насамперед це недооцінка активів підприємства, що дає змогу з одного боку топ-менеджменту підприємства „обдирати” міноритарних акціонерів, з іншого – підставляє підприємство під рейдерську загрозу. Важливе значення при рейдерських захопленнях мають міноритарні акціонери, тобто ті, хто володіє невеликим пакетом акцій підприємства і хто досить часто не отримує ніякого доходу зі своїх акцій, а тому, майже не вагаючись, передає акції рейдерам – шляхом передачі в управління за дорученням або через продаж. Наприклад, у власності підприємства є 100 га землі, а ціна однієї його акції становить лише 25 копійок, які рейдери скуповують по 1,5 гривні. Зрозуміло, що міноритарні акціонери будуть продавати свої акції рейдерам [6].

Така консолідація дуже ефективна і її треба робити в першу чергу. Більшість підприємств зупиняються на контрольному пакеті акцій в 60+1 відсоток, проте достатньо і 10 відсотків, щоб провести позачергові збори акціонерів і на них змінити керівництво підприємства. Чим більше акцій буде консолідовано, тим більш захищеним буде підприємство. Але і цього недостатньо, оскільки існують „чорні схеми”. Відтак для кожного підприємства потрібно розробити окрему стратегію захисту.

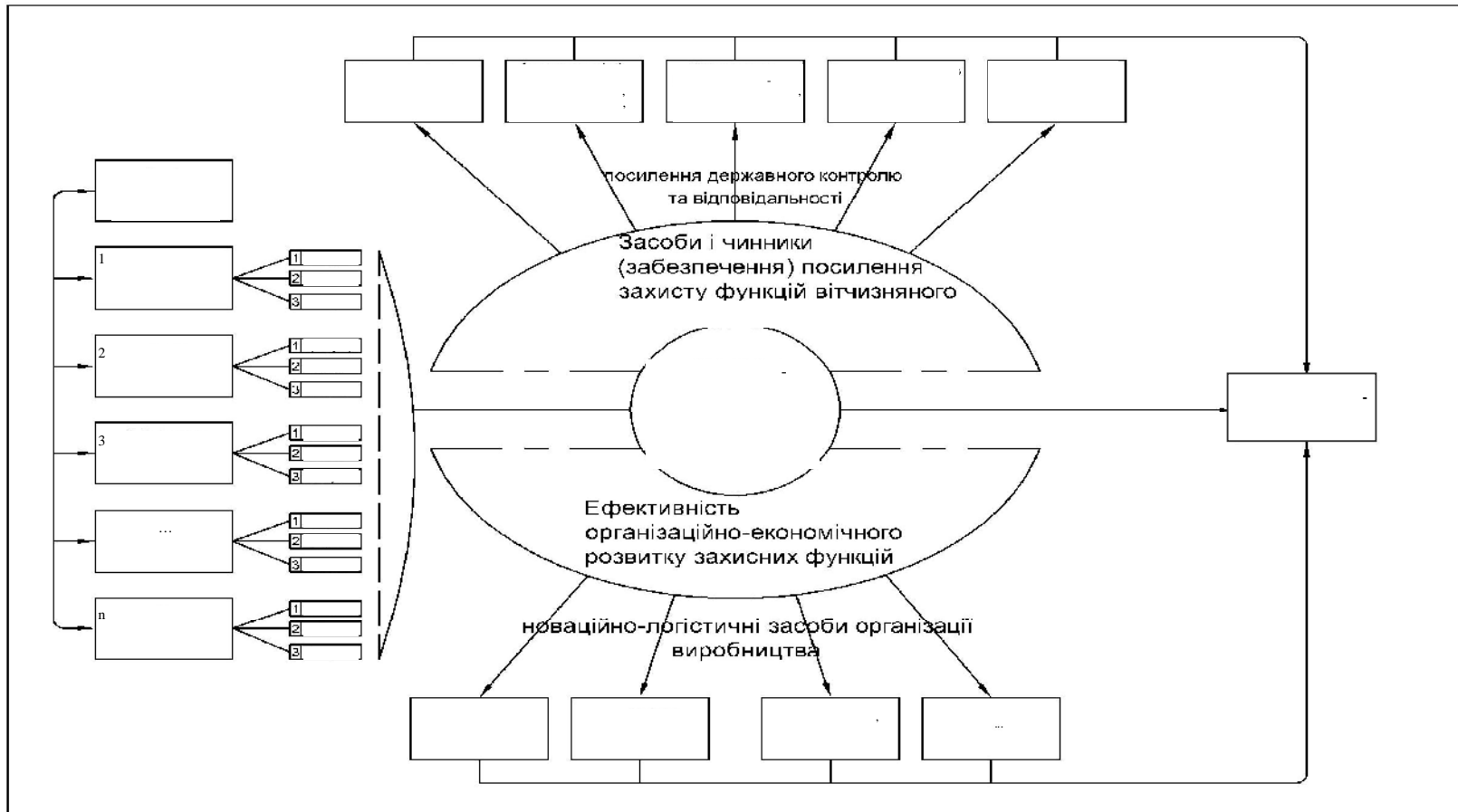

Рисунок 1 - Модель організаційно-економічного механізму розвитку захисних функцій вітчизняного товаровиробництва в умовах трансформаційної економіки

Рейдерство та антирейдерство мусить бути поза політикою, хоча дехто з політиків бере його на озброєння. Звісно, держава проводить певні захисні дії, приймає закони щодо протидії рейдерству. Але всі рейдерські дії проводяться, на жаль, на законодавчому рівні. Рейдерство не визначено як поняття, не передбачено і будь-яку відповідальність за рейдерство. У той самий час як державні органи, так і різноманітні суб'єкти господарювання досить активно обговорюють необхідність боротьби з цим безперечно негативним явищем.

З іншого боку, недостатня врегульованість на законодавчому рівні таких понять, як «рейдерство», «рейдерська атака», «антирейдерські заходи» тощо, в певних випадках не дозволяє вчасно й оперативно запобігати конфліктним ситуаціям, що мають протиправний, загарбницький характер, протидіяти негативним наслідкам, а також попереджати такі атаки. Тому керівники підприємств в Україні намагаються самостійно боротися з рейдерством, об'єднуючись в антирейдерські організації, збираючи досвід один одного і досвід підприємств у міжнародних країнах. Україні потрібно активніше займатися справами антирейдерства, тому що підприємство, яке відчуває під собою захист держави, впевненіше функціонує на ринку, адже чомусь на сьогодні, з нашим законодавством, рейдерство - це процес, в якому майже неможливо знайти незаконні дії [7].

Удосконалення фінансово-кредитних відносин, монетарна політика держави є одним із найважливіших чинників трансформаційної економіки України, організація ефективної системи державного регулювання розвитку кредитних послуг, управління і регулювання кредитними ресурсами з їх активізацією і побудова найбільш раціонального кредитного механізму, спрямованого передусім на відновлення виробництва та розвиток основних стратегічних і пріоритетних галузей економіки. Підприємства, які потребують значного фінансового забезпечення для налагодження і розвитку виробничого процесу та якісного функціонування на ринку, звертаються до вітчизняних кредиторів. Провідне місце в цьому належить національній фінансово-кредитній системі і, зокрема, кредитному механізму. У процесі ринкових трансформаційних перебудов більшість підприємств в Україні стикаються з проблемою недостатнього самофінансування, що й обумовило активну участь держави у розвитку галузі через надання фінансової підтримки підприємствам у вигляді бюджетного фінансування, пільгового оподаткування та кредитного забезпечення [8].

Забезпечити збалансований економічний розвиток України можливо завдяки посиленню ролі місцевих органів влади у розвитку кредитування підприємництва в рамках регіональних програм як способу розвитку форм взаємодії місцевих органів влади, фінансово-кредитних установ та суб'єктів малого підприємництва. Йдеться про збільшення участі місцевих органів влади у статутному капіталі бюро кредитних історій та комунальних банків, які можуть кредитувати малі підприємства комунальної форми власності відповідно до цільових програм розвитку територій; компенсацію частини відсотків за банківські кредити або надання гарантій повернення кредиту (у вигляді запоруки, ресурсного покриття чи заставного майна).

Однією із ключових умов успішної співпраці держави, фінансових інститутів і підприємств у сфері розвитку мікрокредитування є отримання мультимедійного ефекту від наданих державою коштів. Державна підтримка процесу кредитування підприємництва буде результативною лише тоді, коли відповідатиме довгостроковим цілям розвитку країни, матиме чіткі і зрозумілі індикатори ефективності, наприклад, доступність мікрокредитів для дрібних і соціально незахищених позичальників.

Неефективність монетарної політики в Україні має суттєве економічне підґрунтя. З нього випливають заходи щодо вдосконалення монетарної сфери. З цих заходів багато є загальноновизнаними і достатньо очевидними. Передусім Україні потрібна структурна політика, спрямована на розвиток імпортозамінюючих галузей та підвищення продуктивності у низькопродуктивних сферах. По-друге, необхідна інвестиційна політика, яка б сприяла залученню інвесторів із подальшим розширенням пропозиції товарів та послуг. По-третє, нагальною є реальна боротьба з монополізмом. По-четверте, потребує вдосконалення фінансовий ринок країни. Лише такими засобами можна подолати інфляційні чинники та знизити довгострокові темпи інфляції до рівня помірної. Зниження довгострокових темпів інфляції створює умови для ефективної монетарної політики.[9]

Як свідчить практика про недостатню ефективність прямої реалізації державою мікрокредитних програм, це пов'язано із впливом низки чинників, серед яких надмірно бюрократизоване управління, наявність політичної складової, що утруднює реалізацію оптимальної ринкової стратегії та посилює корупційні ефекти. З цих причин надання бюджетного фінансування недержавним МФО повинна здійснюватися виключно на поворотній, платній і терміновій основі при обов'язковому дотриманні стандартів, властивих діяльності МФО. Також важливою умовою довгострокової ефективності державної бюджетної підтримки є зобов'язання МФО щодо диверсифікації джерел залучення додаткових ресурсів (наприклад, заощаджень населення, банківських кредитів, комерційних інвестицій тощо). У протилежному разі МФО стають занадто залежними від державної допомоги, що робить їх нестійкими в довгостроковому плані, а отже, позбавляє можливостей стати повноцінними учасниками фінансового ринку [10].

Як зазначає провідний науковий співробітник відділу економічної стратегії НІДСЛ Яніна Белінська: “кардинально змінити підприємницький клімат в Україні можливо лише на основі ефективної кредитної підтримки як підприємців на початкових стадіях розвитку своєї справи, так і пріоритетних напрямів підприємницької діяльності. Це дозволить створити принципово нові умови для розвитку підприємництва, яке орієнтуватиме власну діяльність на виробництво конкурентоспроможної продукції, адекватної світовим стандартам. Лише у такий спосіб можна прискорити процес просування економіки України по шляху інноваційно-інвестиційного розвитку”. [11]

Митна політика є одним з дієвих інструментів державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Основною її функцією є в першу чергу – захист внутрішнього ринку чи стимулювання виходу вітчизняних товарів на міжнародні ринки. В умовах реформування економіки України мито є найважливішим інструментом зовнішньоторговельної політичної держави, що використовується з метою обмеження ввезення іноземних товарів, захисту та заохочення розвитку вітчизняного виробництва, стимулювання вивезення національних товарів. В економічно розвинених країнах найбільш поширеним є мито, що стягується з товарів, ввезених до країни, тобто регулюванню підлягає лише імпорт. Експорт товарів регулюється, як правило, лише в країнах з невисоким рівнем економічного розвитку. В Україні діє система квотування експорту. Будь-яке втручання у те, що відбувається на ринку, шкодить врешті-решт виробнику. Наприклад, за умов відсутності державних дотацій на виробництво аграрної продукції втрачає саме фермер - той, хто в кінцевому підсумку заплатить за всі обмеження, що їх держава намагається запровадити на ринку сільськогосподарської продукції, і квот, які діють нині, і експортних мит, які в Україні планує запровадити уряд. Для виробників немає значення – чи мито, чи квота.

І в першому, і в другому випадку це для нього погано. Якщо експортер купує квоту і платить за неї, скажімо, 30 доларів, то він автоматично на 30 доларів менше платить виробнику, закупаючи в нього виготовлену продукцію. Тому введення квот – це пряма втрата виробника. Якщо виробник платить мито, експортуючи свою продукцію, то він рівно на таку саму суму, яку оплатив державі, втрачає з своєї кишені, тобто в результаті збільшується ціна на товар – це тягне за собою те, що він стає менш конкурентоспроможним на ринку, на який він направлений. Для українського експортера, враховуючи, що на даний час ми, вступивши до СОТ, відкрили для себе нові можливості, найприйнятніший варіант був би такий, коли немає ніяких обмежень на шляху реалізації виготовленої продукції. Уряд в Україні мотивує свої дії по відношенню встановлення квот тим, що вони призводять до зниження цін на внутрішньому ринку, але знову-таки за рахунок виробника. У результаті виходить так, що виробництво стає не рентабельним і припиняє свою діяльність [12].

Основною метою митної політики України є захист національного виробництва, вступ до СОТ вимагає деякої зміни в митному законодавстві. Отже, відповідно до Митного тарифу України і вимог СОТ найбільші тарифи, які Україна може застосовувати до імпорту товарів, – це тарифи на цукор – 50% і олію соняшникову – 30%. Інші продукти з граничним рівнем тарифів, установлених на рівні 25%, включають деякі види радіоапаратури, нитки синтетичні тощо. Середнє імпортерне мито при поставках в Україну становить 10,66% – для сільськогосподарських продуктів і 4,95% – для промислових товарів. У цілому мито встановлено в діапазоні від 0 до 50%. При цьому відповідно до вимог СОТ деякі обмеження включають поетапне зменшення мита до 2013 р. [13]. Існують також так звані пільгові ставки їх застосовують до товарів, які мають походження з держав або економічних союзів, що користуються в Україні режимом найбільшого сприяння, а також до товарів із країн, які розвиваються. Крім того, в 2011р. Україною укладені міждержавні угоди про вільну торгівлю з усіма країнами СНД і Республікою Македонія.

На нашу думку, задля ефективного функціонування митної політики в Україні достатньо звернути увагу на економічно розвинені країни і спробувати вивчити світову практику та запозичити дещо для себе. Адже зовнішньоторговельна діяльність окремих країн показує, що митні пільги застосовуються як підтримка вітчизняного виробника та проведення поміркованої зовнішньої політики з метою інтеграції країни до світового бізнесу. В результаті цього втрати бюджетів таких країн від дії митних пільг компенсуються за рахунок надходжень від інших податків, що сприяє розвитку окремих галузей економіки. На практиці видно, що мінімізувати несприятливі ефекти від лібералізації митно-тарифного режиму можливо шляхом застосування комплексу дій щодо вдосконалення з урахуванням норм систем ГАТТ/СОТ, також застосування дій національної політики митного регулювання імпорту, що спрямовані на забезпечення можливого застосування нашою країною певних захисних заходів у формі додаткового мита, які передбачені в домовленостях Уругвайського раунду переговорів. Угода щодо спеціальних захисних заходів у формі додаткового мита є найбільш дивним і зручним легальним протекціоністським механізмом СОТ. Саме Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ), ст. ХІХ «Надзвичайні заходи щодо імпорту окремих товарів», дає право фактично припинити процес лібералізації зовнішньої торгівлі у випадку збільшення імпорту того чи іншого товару до рівня, який завдає шкоди відповідній галузі національного виробництва.

Розвиток вітчизняної системи бухгалтерського обліку та аудиту визначається станом економічних відносин у нашій країні. Вітчизняна система бухгалтерського обліку на сучасному етапі розвитку знаходиться

в так званому трансформаційному стані і продовжує адаптуватися до введених міжнародних принципів виконання облікових процедур при фіксації фактів господарського життя та підготовці фінансових звітів.

Нестабільність державної політики, висока динаміка змін у законодавстві, відсутність заходів, що допомагають адаптації запозичених моделей бухгалтерського обліку та аудиту із західної практики до вітчизняних умов господарювання, певною мірою ускладнює пристосування облікової та інформаційної системи до нових потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів фінансової звітності. Середовище бухгалтерського обліку нерозривно пов'язане з аудитом, оскільки облік надає інформацію для прийняття економічних рішень різним категоріям управлінців, а аудит формує професійну думку щодо рівня достовірності, повноти і відповідності законодавству, обліку та звітності суб'єкта господарювання. У практиці ведення обліку пріоритет надається веденню його податкової частини, оскільки саме податкові розрахунки становлять основний об'єкт контролю з боку державних органів. Орієнтація вітчизняного обліку на податкові потреби обумовила значні перекоси у розвитку облікової системи. Через це бухгалтерський облік при цьому опинився в інформаційному колапсі, тому не сприймається саме бухгалтерами-практиками так, як бухгалтерами-науковцями. Існуюча недостатньо висока якість бухгалтерського обліку пояснюється відсутністю належного контролю за його веденням з боку держави та власників підприємств. На сьогодні в Україні увага акцентується переважно на податковій перевірці господарської діяльності, відсутність відповідальності бухгалтерів за неналежне ведення обліку є причиною поступового виродження фінансової компоненти в обліку підприємств. Як свідчать результати оцінок стану системи бухгалтерського обліку вітчизняних підприємств практикуючими аудиторами, фінансовий облік знаходиться у занедбаному стані. В сучасній організації обліку спостерігається відсутність розподілу обов'язків між бухгалтерами підприємства. Розвиток вітчизняної системи бухгалтерського обліку відбувається у напрямі переходу на міжнародні принципи ведення обліку та складання звітності. Переважна більшість положень вітчизняного бухгалтерського обліку базується на міжнародних вимогах. Разом з тим у нашій країні затверджені типові форми фінансової звітності, які є обов'язковими для складання відповідними групами суб'єктів господарювання, що здійснюють свою господарську діяльність на території України. Наявність обов'язкових звітних форм обумовлює низьку увагу керівників підприємств та бухгалтерів до підготовки звітності за міжнародними вимогами. Також окремою проблемою в Україні є організація та функціонування системи внутрішнього контролю підприємств. Отже, система ведення бухгалтерського обліку на підприємствах країни має велику кількість недоліків, які свідчать про неналежний рівень організації системи внутрішнього контролю в Україні [13].

ВИСНОВКИ

Таким чином, усі вище зазначені заходи є так званими засобами забезпечення посилення захисних функцій вітчизняного товаровиробництва. При їх ефективній взаємодії товаровиробник в Україні буде ефективно функціонувати та розвиватися, адже основною метою в розвитку підприємства є забезпечення ефективності організаційно-економічного механізму посилення захисних функцій, які обумовлюють впровадження таких інноваційно-логістичних засобів організації виробництва, що забезпечують висхідний розвиток, стабільне функціонування, рентабельність та прибутковість підприємства.

Стабільне використання засобів організації виробництва, взаємодіючи з чинниками посилення захисту функцій вітчизняного товаровиробника в Україні, формує конкурентоспроможне підприємство та стабільну динамічно розвиваючу економіку в контексті вступу до ЄС.

SUMMARY

IMPROVEMENT OF THE MODEL OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF DEVELOPMENT OF PROTECTIVE FUNCTIONS OF DOMESTIC PRODUCTION

*Ruda O.,
Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University*

The analysis of the state of organizational and economic mechanism of development of functions of domestic production is carried out. A model which exposes intercommunication of industries of national economy is developed. The tool of strengthening of state control and increase of efficiency of this functioning is offered.

Key words: *economy, tax system, economic security, duty.*

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кашубіна С. О. Вплив податкової політики держави на діяльність підприємств / С. О. Кашубін [Електронний ресурс] Режим доступу : http://www.rusnauka.com/ONG/Economics/3_kashubina.doc.htm
2. Воробйов Ю. М. Податкова політика держави та її вплив на формування фінансового капіталу підприємств // Фінанси України. – 2000. – № 9. – С. 115-120.
3. Замасло О. Т. Вплив податкової політики держави на фінансову діяльність підприємств // Фінанси України. – 2002. – № 7. – С. 38-43.
4. Горобінська І. В. Аналіз податкового навантаження та його вплив на динаміку ділової активності // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 10 (40). – С. 26-32.
5. Андрушків Б. М. Економічна та майнова безпека підприємства та підприємництва – антирейдерство / Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта. – Тернопіль, 2008.
6. Мацелюх Н. П. Вплив податкових чинників на формування цін / Н. П. Мацелюх // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 74-81.
7. Бабич Т. Рейдерство в Україні - загроза національній безпеці / Т. Бабич // Журнал Верховної Ради України "Віче". - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/2105/>
8. Ісар І. В. Рейдерство в Україні, причини виникнення та шляхи подолання. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Pravo/12_57137.doc.htm
9. Голуб Ю. О. Статистичні узагальнення із надання кредитів та їх вплив на розвиток вітчизняних підприємств машинобудування / Ю. О. Голуб // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2009. – № 2 (48). – С. 174-178.
10. Белінська Я. Інструменти активізації кредитування підприємництва в умовах економічної депресії / Я. Белінська // Аналітична записка. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/348/>
11. Шаповалова М. Становлення монетарної та фіскальної політики в Україні / М. Шаповалова, Т. Єріна // Вісник НБУ. – 2004, жовтень. – № 104.
12. Основні засади грошово-кредитної політики на 2004–2008 рр. // Вісники НБУ. – 2003–2007. – № 10.
13. Руда О. В. Проблеми інтеграції України в світове господарство / О. В. Руда // Галицький економічний вісник – 2010. – № 4 (29). – С. 68-72.
14. Шигун М. М. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу / М. М. Шигун, Ю. Г. Гаргола // Стан розвитку вітчизняних систем обліку, контролю та управління : експертні оцінки аудиторів-практиків. – 2009. – № 13.

Надійшла до редакції 15 лютого 2012 р.